

Sezónne očisťovanie - seminár

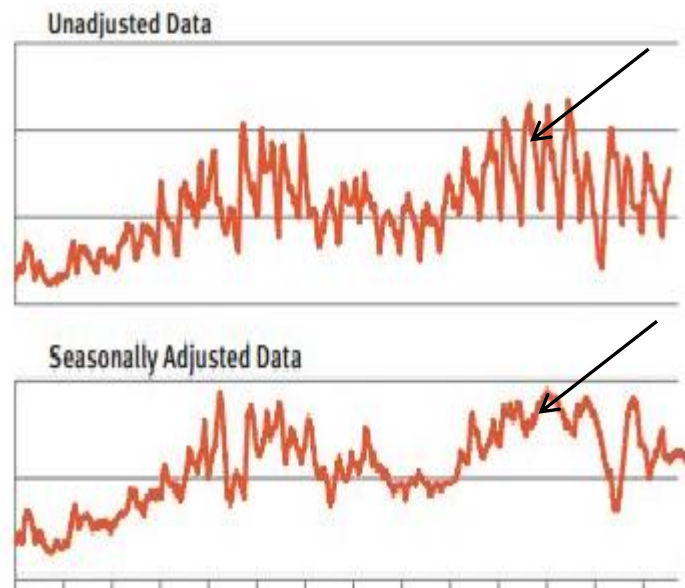
Libor Melioris

Odbor makroekonomických analýz a prognóz

Očisťovanie – prečo?

- Interpretovateľnosť
- Sezónne pohyby môžu maskovať dôležité zmeny fundamentov
- Jednoduchšia identifikácia spoločných trendov pri viacerých časových radoch

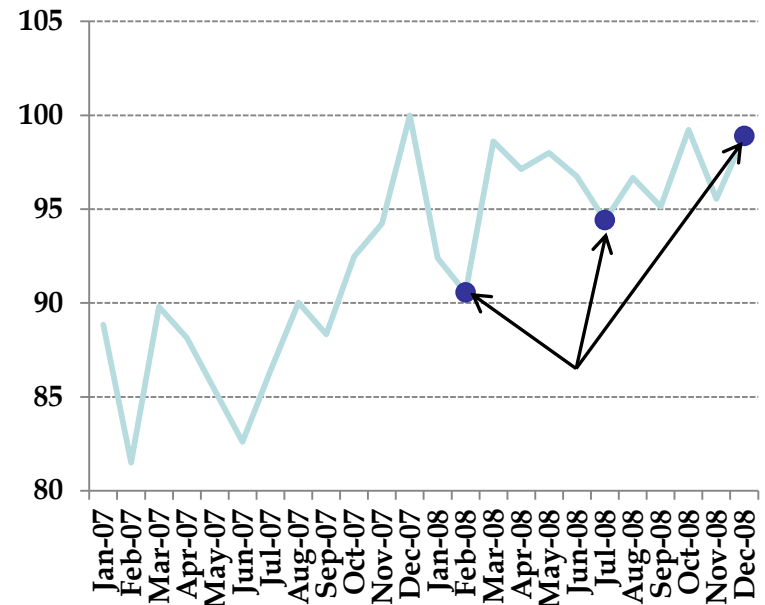

Očisťovanie – kedy áno a kedy nie

- Áno
  1. Relevantný popis aktuálneho vývoja (zhoršenie/zlepšenie indikátora)
  2. Krátkodobá prognóza

- Nie
  1. Kauzalita
  2. Dlhodobá predpoveď

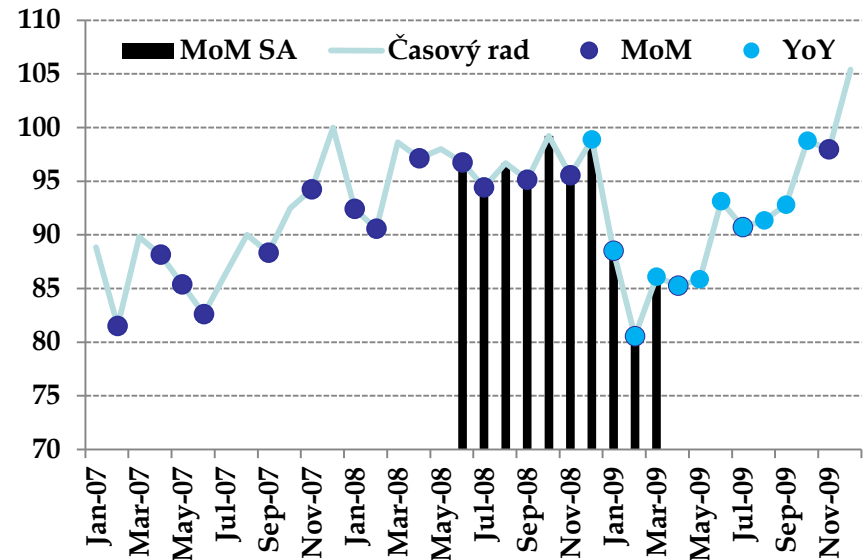
When boss asks...

	Prírastky	MoM	YoY	Cum.
Feb-08		-2,0	11,1	7,4
Jul-08		-2,4	9,3	10,8
Dec-08		3,5	-1,2	8,0

Očisťovanie – keď sa šéf pýta

- Indikátory vývoja
  1. MoM – neinformatívne
  2. YoY – pomalé, nezachycuje aktuálnu dynamiku
  3. MoM SA – teoreticky popisuje aktuálny vývoj bez prechodných vplyvov

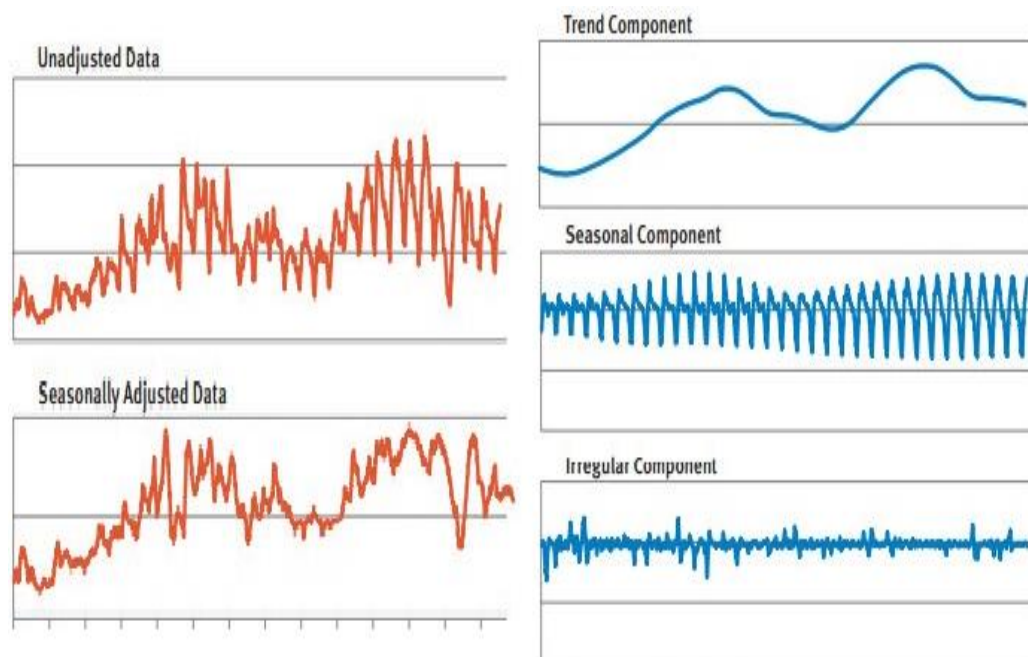
Prírastky	MoM	YoY	Cum.	MoM SA
Feb-08	-2,0	11,1	7,4	5,8
Jul-08	-2,4	9,3	10,8	-3,1
Dec-08	3,5	-1,2	8,0	-2,0

Očisťovanie – interpretácia

- Príklad IPP MoM SA 1,2%
  1. Kladné znamienko – jadrová produkcia vzrástla
  2. V porovnaní s minulým mesiacom – rast zrýchľuje/spomaľuje
  3. Analizovaný rast (15,4%) – aký vysoký by bol medziročný rast pri zachovaní rovnakej dynamiky počas celého roka
  4. Veľkosť sezónnej zložky – príspevok periodickej zmeny k celkovej produkcii

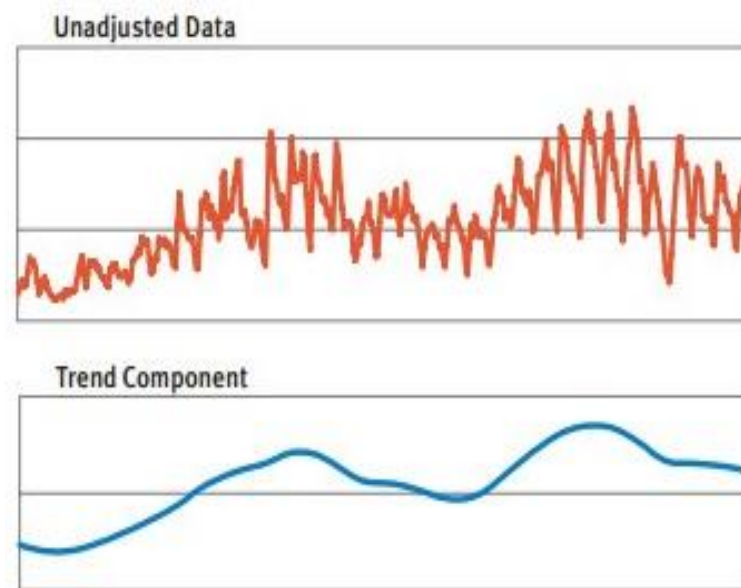
Očisťovanie – čo je to?

- Rozklad časového radu na zložky s rôznymi vlastnosťami:
  1. Trend
  2. Sezónny komponent
  3. Nepravidelná zložka

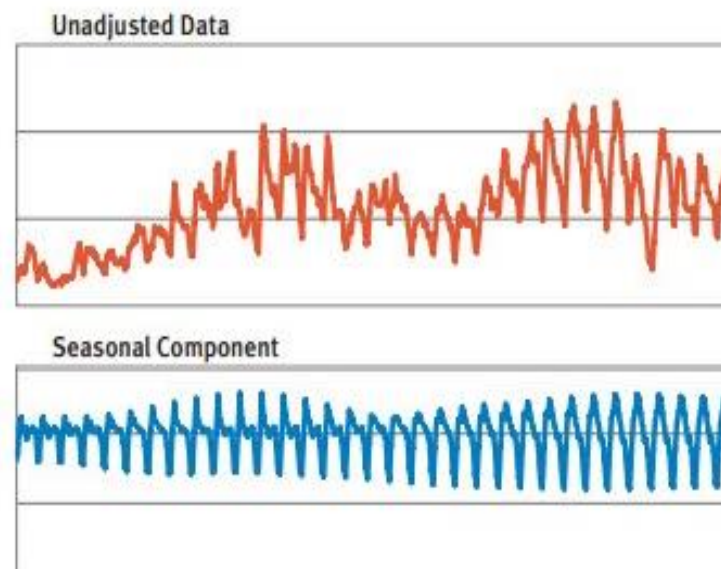
Očisťovanie – trend

- Stabilná zložka
- Reaguje na faktory a cykly s dlhou periódou
- Pre interpretáciu je kľúčové identifikovať body zvratu
- Problém koncového bodu

Očisťovanie – sezónna zložka

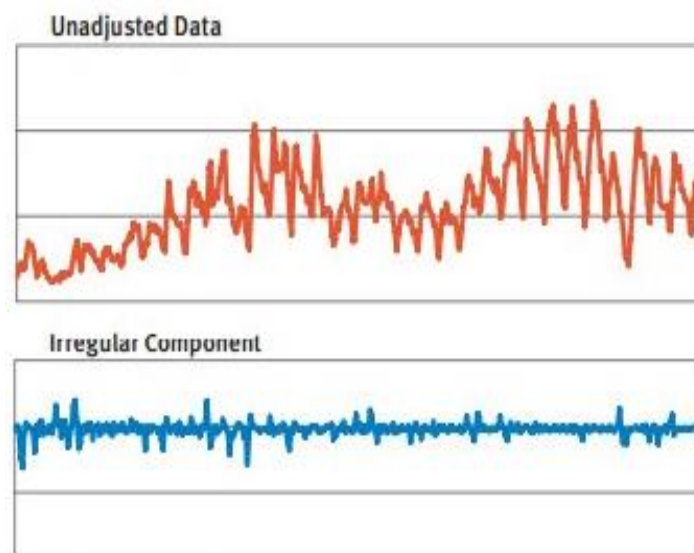
- Stabilná v dlhom horizonte
- Periodicky sa opakujúci vzťah s porovnateľnými parametrami:
  1. Znamienko
  2. Veľkosť
  3. Dĺžka trvania

Očisťovanie – iregulárna zložka

- Reprezentuje nepredikovateľné vplyvy vzhľadom k:
  1. Času
  2. Veľkosti
  3. Trvaniu
- Reziduum po izolovaní trendu a sezónnosti
- Nemala by obsahovať dodatočnú informáciu

Očisťovanie – efekt kalendáru

- Niektoré časové rady (tržby, priemyselná produkcia) citlivo reagujú na:
  1. Počet pracovných dní/víkendov v mesiaci
  2. Sviatky, pohyblivé sviatky
  3. Prestupný rok

Growth rates (April 2008)		
	from April 2007	from March 2008
Original series	8.1	-
Working day adjusted	5.1	-
Seasonally adjusted	-	1.2

Očisťovanie – odkazy na zdroje

- Portál k Demetre+ (programy, manuál, fórum)
<http://www.cros-portal.eu/content/demetra>
- Manuál k Jdemetra+
<http://www.cros-portal.eu/content/jdemetra-user-and-developers-documentation>
- Interpretácia a prezentácia SA veličín (manuál)
<http://www.oecd.org/std/37671574.pdf>
- Youtube
http://www.youtube.com/watch?v=kJ_Os5iP0IA&list=PL5FD56BD005DC0B9F

Ďakujem za pozornosť

Libor Melioris

Odbor makroekonomických analýz a prognóz

Inštitút finančnej politiky

Ministerstvo financií SR

Tel: +421-2-5958-2557

E-mail: libor.melioris@mfsr.sk